

Ha kedd van,

akkor ez Belgium. Ahol hajdanában – még az én kamasz-időmben – az én kisvárosomnak volt egy mozija. Olyan mozi volt, hogy szerdán például szünnap volt. Meg olyan volt, hogy kényelmetlen székek voltak benne fából, de például erkély is volt, szinte, hogy páholyok. A tizehetedik, meg a tizenhatalcadik, meg a tizenkilencedik sor székei pedig egy dobogón álltak, magasan, a kivételezett nézők nagy-nagy örömeire. Egy kivételezett jegy ára akkoriban még a tizennégy forintot is elérhette. Aztán ebben a moziban filmek is voltak, sőt ami talán ma már furcsán hangzik, még nézők is. Voltak benne a nézők, és nézték a filmeket, hetente legalább kettőt, de volt, hogy három is. Matiné is volt, vasárnap délután három órákor. Zártkörű filmklub is volt, csüörtörtök esténként, nyolc órákor a bérlettel rendelkező kedves, filmszerető közönség számára.

Mindez volt, s mi még! S mindez csak volt.

Álldógtam, lődörögtem, bókásztram az egyik februári szombat délutánon az én mozimnál. A vasredőnyök lehúzva. A MOZI-felirat betűi eltűntek. Hiába megyek közelebb, árnyéka sincs. Sötét, nem látok be a bejárat üvegablakain. Vakok. Vaksötétek. Sötét. A büfében videotéka. Most az is zárva van.

– Kérem szépen! – sugom be egy ajtóresen.

– Kérem szépen, hol van a Nagypapám, akivel mindig a film után és mindig véletlenül találkoztunk, és sohasem beszélünk egyetlen filmről sem, és sohasem tudtuk, hogy a másikónk is ott üldögél, a kihunyo lámpák alatt, a filmsugárban, és annyi filmet láttam vele együtt, azaz külön, mint talán senki mással sem? Azóta sem.

Megfordulok. Széttörtök a plakáttartók. A vasak. Nem is, hogy törtek. Inkább földmorzsolódtak. Rozsda. Körbefogták a fát. Négy oldal. Négy plakát. Csöndben meghalt a vas. A betűk belefolytak a földre. Belemosta őket az eső. A címeiket. A szép színésznőket. Fellélt. A trafikoszót.

– Kérem szépen! – visszafordulok.

– Odabenn nézegetik egymást a hetvenes évek moziüzemi-vállalat színészportréit. Nem, valaki elvitte őket. Vagy befelé fordultak. Falfelé.

– Kérem szépen – én itten csókolóztam először. Úgy értem a szánk összeért. Majdnem meghaltam. De, meg is haltam én itt, én már nem élek azóta, én már akkor befejeztem, nem is tudom mi ment, nem a Spartacus volt, mert arra emlékeznek, ahogy arra a meleg, puha szájra, amibe behaltam.

– Kérem szépen – én nem élek.

A fogát. A Misi leejtette a fogát. Egy metsző zuhant lefelé az erkélyről. Állva nézik. A Vadnyugatot. Volt egyszer. Annyian vannak, hogy állva nézik. Ezt nem szabad. A Tűzoltó is mondta, de most ő is annyira néz – tűz – mondja – a rohadt életbe lőjémá! –, akkor esik el a Henry Fonda.

– Kérem szépen!

Mintha zene szólna odabenn. Mocorog a cigánypáholy. Röhhögés. – Aggyá neki! – Ki kiabál? Zúg. Üresen pörög a gép, az zúg. Vettől. Valaki bennmaradt a vetítőben. Dübörög. At kellene sütni ezeken.

– Kérem szépen...

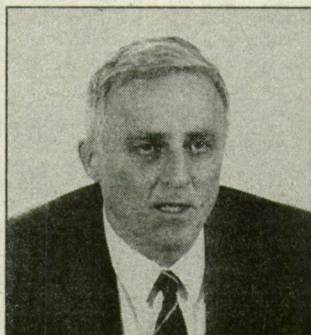
Ekkora csöndet nem tudok átkiabálni. Zseblámpa? A helyemre akar kísérni? Jegyem? Nincs. Akkor is? És, mi lesz? Még? Még csönd? Leülök.

– Kérem szépen – ez itt, ez a fickó, igen, ez itt, aki téblábol, ez a fiú, odabenn, igen, ott felejtett, vissza, valamiért vissza szeretne...

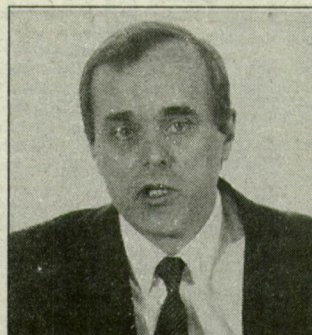
A fehér vásznon finoman pereg, szálldos, lebeg, nő a könnyű por. A feketéig, s tovább.

BALOG JÓZSEF

Beiktatták a rádió és a tévé alelnökeit

Csúcs László

Nahlik Gábor

Göncz Árpád köztársasági elnök – a miniszterelnök javaslatára – dr. Csúcs Lászlót a Magyar Rádió, dr. Nahlik Gábort a Magyar Televízió alelnökévé kinevezte. Az alelnökök hétfőn a Parlament Nándorfehérvár-termében átvették a kinevezési okmányokat és letették a hivatali esküt.

kében, hogy a sajtószabadság alkotmányban meghatározott elve mind teljesebben megvalósuljon, továbbá, hogy a törvényben meghatározott intézmények tekintetében a pártatlanság társadalmi igénye méltó helyet kapjon, a vezetők kinevezését a köztársasági elnök feladataként határozta meg. Emlékeztetett arra, hogy az Országgyűlés kulturális és saj-

tóügyekkel foglalkozó bizottsága nyilvánosan meghallgatta Csúcs Lászlót és Nahlik Gábort. Sajnálatait fejezte ki ugyanakkor, hogy az elnökök kinevezésében követett gyakorlattól eltérően a bizottság nem jutott egyetértésre, s a jelöltek nem egyhangú, hanem csak többségi javaslatot tett, mivel a pártok egy része a médiatörvény elfogadása előtti időpont

miatt a jelölést nem tartotta időszerűnek.

Göncz Árpád utalt arra is, hogy a bizottság döntésének ismeretében a miniszterelnök tett javaslatot dr. Csúcs László és dr. Nahlik Gábor alelnökök kinevezésére.

A köztársasági elnök annak a reményének adott hangot, hogy az alelnökök kinevezése – sajátos szaktudásuk következtében – a médiatörvény hatályba lépéséig is hasznára válik a két tájékoztatási eszköznek, tevékenységükkel hozzájárulnak a közszolgálati médium problémáinak megoldásához, a médiatörvény létrehozásához. Nagyon remélem, hogy a sajtószabadság alkotmányban meghatározott elvének a médiatörvény hűséges kifejezője lesz, és sikerül e téren a kormánykoalíciónak és az ellenzéki pártoknak megegyezésre jutniuk – hangoztatta Göncz Árpád, megfogalmazva azt a bizodalmit is, hogy a két új alelnök tevékenysége eredményesen szolgálja a közszolgálati tájékoztatási eszközök pártatlanságát.

Pál Tamás sikere Marseilles-ben

Pál Tamás vezényletével mutatta be a marseilles-i operaház Janacek Katja Kabanova című operáját. Az előadás nagy sikert hozott és a helyi lapok egyöntetűen igen nagy elismeréssel írnak a vendégkarmesterről. A *La Marseilles* című lap kritikusa például úgy látja, hogy a műhöz „álmodni sem lehetett volna jobb karmestert”. A *La Meridional* véleménye az, hogy a sikerben része volt Pál Tamás „intelligens, világos, átértett és nagy tekintélyű” munkájának.

Nyitány az aulában

Egyik első, még öntudatlan komolyzenei élményem Beethoven Egmont-nyitánya volt – 1956 októberében napokig szinte csak ezt lehetett hallani a rádióban a kétségbeesett fegyverletelteli felhívások kísérőzenéjeként; csak ez az egy lemez volt kéznél a Parlamentben berendezett tartalomstúdióban... Akkor nyolcéves voltam, a zenéből éppúgy nem értem semmit, mint az eseményekből, de hat évvel később, amikor elkezdtem zenét hallgatni, talán a feldolgozatlanul-elfojtott élmény hatására sokáig Beethoven hatott rám a legjobban.

Az Egmont-nyitányt – ezt a tömör, drámai muzsikát, amelynek komor fensége olyan tökéletesen kifejezte azokat az emelkedetten-tragikus napokat – ma is nagyon szeretem, örömmel hallgattam meg „élőben” a Szegedi Szimfonikus Zenekar február 28-i hangversenyén, a JATE aulájában, ahol tudomásom szerint először rendeztek zenekari koncertet. A zenekar új karmestere, Acél Ervin hitelesen tolmácsolta Beethoven egyik legnépszerűbb művét, és a lemezfelvételek sterilen tökéletes (bár olykor kattogással, sercegéssel kísért) hangzásához szokott fülem a terem akusztikájában sem talált kivétnevalót – ezt a darabot és a következőt, Csajkovszkij Hegedűversenyét jól viselte, igaz, a szünet után felhangzó Dvorak-szimfónia már nem nagyon „fért el” benne. A Csajkovszkij-koncert szolistaiként Kosztándi István mutatkozott be – szerintem káprázatosan –, azért van ez a „szerintem”, mert én csak szeretem a zenét, érteni nem értek hozzá, „zenekritikusi szinten” semmiképpen... (Egyébként a karmester és a szolista egyaránt Erdélyből származik – nekünk nagy nyereség mindkettő, ott, sajnos, a veszteséglistát gyarapítják.) Bevalom, egyes agyonfavorizált népszerű muzsikák a könyökömön jönnek ki, ezek közé tartozhatnak

Csajkovszkij D-dúr koncertje is, de ez a behízelgő, édességgel feltöltött középső tételét fűszeres és szesz szelőkkel keretező darab mindig elvesz a lábamról (igaz, én a melabús orosz románcokat is szeretem, míg a hasonló lelkiüetű magyar nóttáktól borsózdik a hátam); most is elandaldottam rajta, szégyen, nem szégyen, – bár az a sisakfrizurás lány, aki a legszebb részek – mint egy-egy csók – alatt behunyta a szemét, bizonyára még több és frissebb élményt lelt benne...

Dvorak IX. (Újvilág) szimfóniája, amellyel a cseh mester mintegy mellékesen megteremtette az amerikai zenét, minden koncert fénypontja, különösen a himnikus pátoszú zárótétel miatt – habár nekem most úgy tetszett, hogy kicsit sok benne a csinnadratta: valahogy úgy vonul fel a zenekar, mint az agyonfegyverzett, légkondicionált amerikai hadsereg a kicsi, pimasz Irak ellen... de talán csak saját (élet- és történelmi) koromat vettem vissza ebbe a valóban szép és hatásos muzsikába, melynek élvezetét csak egyes fúvósalkszerek és a már említett, túlterhelt teremakusztika zavarta.

Jó volna, ha a szegedi szimfonikusok ezután gyakori vendégek lennének az aulában, és nemcsak ott: bizonyára még sok „bejátszható” terem van, a maga helyhez kötődő közönségével, Szeged lassan pusztuló művelődési házaiban és feléledő, zeneszomjas akusztikájú templomaiban. A zalaegerszegi színház, amíg nem készült el saját épülete, így játszotta be a várost – össze is gyűjtötte közönségét az ünnepélyes megnyitói. Igaz, a jó zene – lemezen, rádióból – házhoz megy, de – s erre most döbbsentem rá – az élő zene és a közös élmény közvetlenségét nem pótolhatja.

BAKA ISTVÁN

Az Arany iskola hírei

Tavas van és 175 éve született Arany János.

Tavas van és tegnap az ő tiszteletére kezdődött egész héten át tartó ünnepi rendezvény-sorozat a rókusai Arany János Általános Iskolában. Reggel nyolc órákor fölcsendültek a Himnusz hangjai; a szép és tágas aulában alant a kisebbek álldogáltak, fent pedig a fölső tagozatosok. Révész István igazgató nem csak a hetet, de két kiállítást is megnyitott ebből az alkalomból. Az iskola alapító, dicsérő okleveleit és érmét Fűz Vera tervezte. A képzőművész indult azon a pályázaton is, amelyet a magyar pénzérmék megújulása érdekében hirdettek még az elmúlt évben, s melyen végül nem született első díj; a zsűri akkor túl soknak ítélte a magyaros motívumokat. Fűz Vera elhozta az iskolába versenymunkáit, fémpénzeinek gipszöntvényeit. S nem csak azokat. Ezüstözött bronz vert érmeit is megnézhetik a gyerekek, miképpen Fritz Mi-

hály gyönyörű érmeit, aki ugyancsak kiállította néhány munkáját. Az érmék felett pedig rajzok, festmények sorakoznak, de ezek már a gyerekek kezei közül kerültek ki, s Arany János egy-egy művéből merítették témát. Hát persze, hogy sztártörténet A walesi bárdok! S hogy ki lesz a győztes? Dönt a közönségsszavazat.

Kónya Lászlóné igazgató-helyettes majdhogynem elégedett. De mindenképpen meghatott. Bárkihez fordultak segítségért, a legnagyobb jó szándékot tapasztalták. Mint például a rendőrség részéről, akik a pénteki bemutatókkal kapcsolódnak a rendezvények színvonalas sorába. Jön majd helyszínelő és trafipaxos kocsi, jönnek, ereszkednek kommandósok, s remélhetően, látványos meglepetés is.

DAL

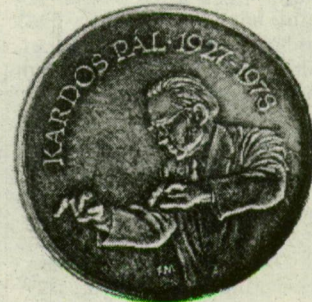
FOTO: SOMOGYI KÁROLYNÉ

Koszorúk a névadónak

Kardos Pál születésnapján

Kórushangverseny Szegeden

Takáros kamarakórus telne ki azokból, akik baráti körből távoztak az élők sorából Kardos Pál Liszt-díjas karnagy halála óta, és biztosra vesszük, meg is szolgálhat odafönt ez a mennyi énekkar. Eleven ember, aki őt ismerte, nem tudja elképzelni holtában se, hogy ne vezényelne. Mozdulatai, intései, csuklócsavarásai, kétkaros, muzsikáló beütései valóságosan is élnek tanítványai mozdulataiban, intéseiben, csuklócsavarásaiban, és kétkaros, muzsikáló beütéseiben. Ha még élne – mint ahogy élhetne –, vératömlesztésnek mondhatnánk azt a csodát, amit tanítványai sokaságával vitt véghez, de talán közelebb járunk az igazsághoz, ha inkább hangulatátömlesztésről beszélünk. *Egész este áradt mindig kedves hangulata a születése 65. évfordulóján rendezett szegedi kórushangversenyen.* Nagy-nagy csoda a muzsikában, hogy azok is érzik intéseit, még ha köz-

vetítők útján is, akik testi valójában már nem ismerhették. A pedagógus örök jutalma, hogy tovább él tanítványaiban. Hajdani diákjai, akiknek karvezetést tanított a szegedi főiskolán, szinte kivétel nélkül kórust vezettek.

Az egyetemi aulában rendezett szombat esti hangversenyen föllépett a róla elnevezett főiskolai női kar, a tanítvány Ordasi Péter vezényletével (zongorán kísért Maczelka Noémi); kétszer is szerepelt a Sárospataki Művelődési Ház

Kamarakórusa az ugyancsak tanítvány Csehi Ferenc vezényletével; énekelt a Szolnoki Tiszaparti Gimnázium Leánykara a harmadik tanítvány Bartáné Góhér Edit keze alatt (zongorán kísért Mucsi Orsolya, szólót énekelt Szurdok Ildikó); a Szegedi Zenekonzervatórium leánykara, valamint az általa alapított Szegedi Bartók Kórus, a művét folytató Rozgonyi Éva nagyszerű dirigálásával. Legkevesebben ugyan a hagyományosan monumentális, és mindig nagyszerű művet – a Kodály-Bezsényi A magyarokhoz zárótételt – tapsolták meg, de ennek igen egyszerű oka volt: a jelenlévők többsége énekelt az egyesített kórusban énekelt. A legeslegvégén azonban az egymásba kapaszkodó négy karnagy tiszteletére – és az örök karmester emlékére – már teljes erővel döngött a taps.

H. D.